

OPREZ ČITAJTE ŠTO PIŠE NA DEKLARACIJI

Piće od ananasa bez - ananasa!

U deklaraciji još piše da je napitak pasteriziran i aseptički punjen, bez konzervansa. No, ako prosječno obrazovani kupac zna dešifrirati deklaraciju, onda razumije da je za taj iznos dobio samo litru zašećerene aromatizirane vode

PIŠE JAVORKA LUETIĆ

•• Ako biste rado osvježili grlo od suhoga zraka, kakav teško možemo izbjeći u već pregrijanim uredima, i krenuli ste u samposlugu, ipak pripazite što kupujete. Naime, na policama trgovina nudi se nebrojeno raznih bezalkoholnih pića i sokova koji nam zapravo ne nude ništa - osim malo vode, šećera, mirisa i bojica. Oni, doduše, takav sadržaj i deklariraju na omotnicama tetrapaka, dakle ništa ne lažu, ali uputno je da pročitate etiketu prije nego što piće spustite u košaricu.

Primjer jednog takvog proizvoda hrvatskih proizvođača je "osvježavajuće mutno negazirano bezalkoholno piće od voćne baze ananasa" u čijem su sastavu voda, šećer, baza ananasa od 2 posto, kiselina (limunska kiselina) i aroma, a na omotnici je slika triju velikih ananasa koji prilično razbuđuju apetit ljubiteljima ovog aromatičnog voća. U deklaraciji još piše da je ukupna suha tvar minimalno 8 posto, da je napitak pasteriziran i aseptički punjen, bez konzervansa. Još stoji i upozorenje da ga treba čuvati na sobnoj temperaturi te da otvoren proizvod valja čuvati na hladnom i potrošiti za 2 do 3 dana, najbolje do datuma značenog na vrhu pakiranja. Proizvođač otkriva da je u 100 ml sadržana energetska vri-

jednost od 134 kJ te 8 g ugljikohidrata. Piće košta 5 kuna, što je svakako najjeftine koje se nudi na policama. No, ako prosječno obrazovani kupac zna dešifrirati deklaraciju, onda razumije da je za taj iznos dobio samo litru zašećerene aromatizirane vode.

Ova deklaracija odgovara postojećem pravilniku - kazala nam je mr. sc. **Jadranka Marušić**, voditeljica Odsjeka za kemijsko ispitivanje hrane i proizvoda opće upotrebe u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Vidi se, naime, da proizvod sadrži samo ugljikohidrate, bez aditiva, umjetnih sladila i konzervansa koji su također dopušteni u određenim količinama, ali ako se dodaju, moraju biti deklarirani bilo na način da se na deklaraciji ističe E broj ili se navodi konkretni kemijski naziv tog dodatka. Druga je situacija kod voćnih sokova - kaže ing. Marušić - koji moraju sadržavati visok postotak voća i ne smiju sadržavati pojačivače okusa i boju.

Analiza proizvoda

Pokazalo se da mnogi ljudi prilikom kupnje ne čitaju deklaraciju, ali prema riječima naše sugovornice većina kemijskih analiza koje su provedene u ovom zavodu nije pokazala veću prisutnost pesticida i toksičnih (teških) metala, niti velika odstupanja od tolerantne granice dopuštenih aditiva.

Ponekad proizvođači prehrambenih proizvoda i sami donose svoje proizvode na analizu jer žele provjeriti jesu li potpuno ispravni i točno deklarirani, primjerice, proizvođači domaćih džemova i marmelada ili alhoholnih pića kao što je "rogačuša" ili "smokovača", koji su uglavnom visoke kvalitete - otkriva Marušić, te pojašnjava kako su kreatorima tih proizvoda tek ponekad sugerirali da korigiraju neki omjer.